KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 1. Tammikuu. | TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG Vastaava. HUUGO NYBERG Toim. sihteeri. | 21:s vuosik. 1916.

— *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.* — *Hinta 1 mk. 50 penniä koko vuodelta.* —

Lukijoille.

»Kuuromykkäin Lehti» pyytää täten toivottaa *onnellista uutta vuotta* kaikille lukijoilleen. Nyt on lehtemme jo täyttänyt 20 vuotta. Se on tullut tervehtimään Suomen kuuromykkiä siis jo 20 vuoden aikana. Toisessa paikassa tätä lehteä kertoo johtaja A. I. Savolainen muistelmia lehden ensi ajoilta, sillä hän joutui sen toimittajaksi kun lehden perustaja, maist. O. Wichmann muutti pois Mikkelistä. Ilolla voimme mainita, että »Kuuromykkäin Lehti» on vuosien kuluessa menestynyt. Se on saanut enemmän tilaajia ja enemmän avustajia. Lehti tahtoo eteenkinpäin pyrkiä kasvamaan sen mukaan kuin voimia riittää. Kehoitamme Suomen kuuromykkiä, heidän opettajiaan ja ystäviään pitämään muistossaan lehteämme ja lähettämään sille ahkerasti uutisia ja kirjoituksia, joista kuuromykille voi olla hyötyä ja hauskuutta. Uutta vuotta alkaessa muistutamme kaikkia entisiä tilaajia uudistamaan tilauksensa jo heti vuoden alussa. Tilatkaa lehti lähimmästä postitoimistosta! Se maksaa vain 1 m. 50 p. ja ilmestyy kerran kuukaudessa kuvitettuna. Lähetämme tämän tammikuun numeron vielä kaikille viime vuoden tilaajillekin. *Mutta toisia numeroita emme enää lähetä jos tilausta ei uudisteta.* Koettakaa myös tarjota lehteä jollekin kuulevalle tuttavalle ja ystävälle pyytäen, että hän sitä tilaamalla rupeaisi kannattamaan Suomen kuuromykkäin harrastuksia ja myös siten tutustuisi asiaamme. Ryhtykäämme siis innolla ja yhteisvoimin kannattamaan 20 vuotiasta omaa »Kuuromykkäin Lehteämme»!

Toimitus.

Hajanaisia muistelmia Kuuromykkäin Lehden toimituksen ensi vuosilta.

Kun syksyllä vuonna 1896 siirryin Porvoon koulusta Mikkelin Kuuromykkäinkoulun johtajaksi, pyysi johtaja Ossian Wichmann, joka saman vuoden alussa yhdessä opettaja Kosti Reposvainajan kanssa oli perustanut „Kuuromykkäin lehden", minua ottamaan lehden toimitus ja kustannus haltuuni vuoden 1897 alusta. Ilolla tähän pyyntöön suostuin, ja sitten toimitin yhdessä opettaja Kosti Reposen kanssa Kuuromykkäin lehteä kunnes Suomen Kuuromykkäin Liitto, kymmenen vuotta myöhemmin otti lehden hoitoonsa.

Kun lehden tilaajain luku alussa oli vähäinen, täytyi vähällä toimeen tulla, ja vaikka menoja koetettiin supistaa niin pieniksi kuin mahdollista, oli lehden toimittajain alkuvuosina muutamia kymmenmarkkoja omasta kukkarostaan maksettava painatuskustannuksiin. Ei meillä erityistä toimitushuonetta ollut, eikä minkäänlaisia apulaisia. Itse kannoimme painoon käsikirjoitukset, itse panimme painetut lehdet siteisiin ja itse ne postiin, käsivoimalla kantaen veimme. Siteisiin tarvittava liima keitettiin vuoroin Reposen, vuoroin meidän keittiössämme,

ja pakkauspöytänä olivat meidän kirjoituspöytämme. Vähitellen, vuosi vuodelta kasvoi tilaajain luku, ja jokaisesta uudesta tilaajasta iloitsimme. Kovin iloiset olimme myös nähdessämme, että kuuromykät rupesivat pitämään lehteä todellakin omana lehtenään. Kirjoituksia, varsinkin kuuromykkäin lähettämiä kirjeitä rupesi oikein satelemalla toimitukselle tulemaan, ja jokainen vaatimalla vaati, että kirjeet lehteen painettaisiin. Mutta eiväthän ne kaikki niin pieneen lehteen sopineet, meidän täytyi valita parhaimmat ja asiallisimmat. Ne, joiden kirjeet eivät lehteen tulleet, olivat pahoillaan ja vaativat toimitukselta selityksiä, joita myös annettiin, ja niin sitten asiat hyvin selvisivät. Lehteä

(S. H.) O. Wichmann.

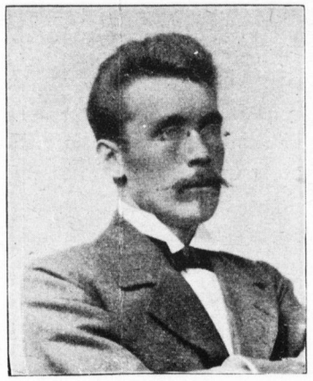

(S. H.) K. Reponen.

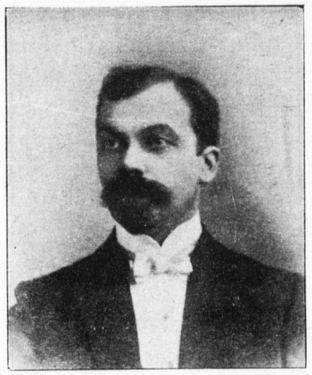

(S. H.) I. Savolainen.

KUUROMYKKÄIN LEHDEN PERUSTAJIA.

ilmestyi alussa muistaakseni kahdeksan numeroa vuodessa, mutta se numeroluku ei ajan pitkään tyydyttänyt lukijakuntaamme. Ruvettiin vaatimaan lehden laajentamista, johon vaatimukseen toimitus myöntyi. Kuvia koetettiin myös lehteen hankkia, hyödyllistä ja opettavaista lukemista parhaan taitomme mukaan, ja kun selailen lehden ensimäisiä vuosikertoja, huomaan, että melkein jokaisessa numerossa on joku uskontoa koskeva kirjoitus. Arvokasta apuaan antoivat meille toimittajapahasille monet kuuromykkäin opettajat, joista vielä kiitollisena muistelen neiti Naema Helsingiusta ja opettaja Eemil Pesosta, joiden kynistä moni kirjoitus silloin lähti kun toimittajain kynät rupesivat kuivumaan.

Kuuromykkäin lehti alkaa nyt tänä vuonna kahdennenkymmenennen ensimäisen vuosikertansa. Sen perustamisesta on siis kulunut täsmälleen kaksikymmentä vuotta. Lehden ulkomuoto on muuttunut, uudet ovat toimittajat, uusi ja upeampi sen toimituspaikka, pääkaupungissa, Helsingissä. Kun vertaan lehden ensimäisiä numeroita sen nykyisiin, niin eipä sitä samaksi lehdeksi enää tuntisikaan. Nimi on kumminkin pysynyt samana ja lehden tarkoituskin on edelleen sama: se on kuuromykkäin äänenkannattaja, se antaa hyödyllistä ja huvittavaa lukemista, hyviä neuvoja ja ohjeita lukijoilleen sekä koettaa ohjata heitä Vapahtajan tuntemiseen. Sellaisena yhdyssiteenä Suomen kuuromykkäin välillä Kuuromykkäin lehti edelleenkin olkoon. Tunkeutukoon se jokaisen koulua käyneen kuuromykän kotiin, levitköön se kuulevainkin koteihin antamaan kuuleville oikeita tietoja kuuromykistä, heidän toimistaan ja pyrinnöistään.

Mikkelissä tammikuulla 1916.

I. Savolainen.

—•—

Raajarikkoisten työkoulu ja koti Helsingissä.

Koulun 25-vuotisen toiminnan johdosta.

Monta hyvää armeliaisuuslaitosta, työkoulua ja kotia on meillä jo Suomessakin aistiviallisia ja muutoin kärsiviä lähimäisiämme varten. Monet noista laitoksista ovat olleet toimessaan pitkät ajat. Jo liki 70 vuotta sitten, syksyllä v. 1846, avasi K. O. Malm Porvoossa ensimäisen,

(S. H.) Signe Häggman.

pienen *kuuromykkäinkoulun*. Turun, Kuopion ja Pietarsaaren km-koulut ovat jo saaneet viettää 50 vuotis-juhlansa. Viime syksynä oli 50 vuotta kulunut siitä kun maamme ensimäinen *sokeain koulu* Helsingissä avattiin. Ja viime syksynä saivat Helsingin *raajarikkoisten koulun* opettajat, perustajat ja oppilaat kiitollisuudella muistaa koulunsa 25-vuotista toimiaikaa.

Raajarikko on sellainen ihminen, jolta puuttuu joku jäsen. Hänellä ei ole esim. käsiä, tahi ei hänellä ole jalkoja. Tahi on hänellä vain toinen käsi ja toinen jalka. Tahi ovat kädet ja jalat muutoin vaivaiset, niin ettei hän voi niitä liikuttaa, eikä niillä tehdä työtä. Muutamilla on yhteenkasvaneet sormet, muutamilla on vain lyhyet käsivarret, muutamilla vialliset jalat j. n. e.

Raajarikon elämä on vaikeata. Mutta, Jumalan kiitos, voidaan sitäkin keventää sopivan hoidon, kasvatuksen ja opetuksen avulla.

Jo yli 25 vuotta sitten rupesivat muutamat hyväsydämiset naiset Helsingissä ajattelemaan kuinka voisivat perustaa Suomeen koulun raajarikkoisille. Tämä ajatus heräsi ensiksi neiti *Vera Hjelt*'in mielessä. Kun hän nimittäin matkusti ulkomailla v. 1889, niin näki hän Tanskanmaalla Köpenhaminan kaupungissa ensi kerran raajarikkoisten koulun. Hän näki siellä paljon vaivaisia, kädettömiä, jalattomia oppilaita, joille opetettiin työntekoa sopivilla työkaluilla ja joille annettiin muutakin opetusta. Neiti Hjelt ihastui tuohon kouluun. Hän otti sieltä monia valokuvia oppilaista ja koulusta, osti paljon käsityömalleja näyttääkseen Suomessa mitä raajarikotkin osaavat tehdä kun heitä oikein taitavasti opetetaan.

Neiti Hjelt sai innostetuksi monia ystäviään Helsingissä tähän asiaan. He perustivat yhdistyksen *„raajarikkoisten auttamiseksi“*. Sen säännöt vahvisti senaatti v. 31. 3. 1890. Yhdistys rupesi heti keräämään rahaa raajarikkoisten koulun perustamiseksi. Rahaa saatiinkin paljon hyviltä, rikkailta ihmisiltä ja jo syksyllä v. 10. 11. 1890 avattiin Helsingin raajarikkojen koulu, siis 25 vuotta sitten.

Koulun opettajaksi saatiin etevä ja tarmokas nainen, neiti *Signe Häggman*. Hän oli kotoisin Oulusta. Käytyään Jyväskylän kansakoulunopettaja-seminaarin oli hän ensin opettajana Oulussa. Valtion matkarahoilla matkusti hän sitten ulkomaille, varsinkin Köpenhaminaan, tutkimaan raajarikkoisten opetustapoja. Hän

(S. H.) Aina Palmgren.

toi ulkomailta mukanaan paljon käsityötarpeita, malleja, piirrustuksia ja työkaluja. Innolla ja rakkaudella ryhtyi tämä nuori opettaja uuteen työhönsä. Harvinaisella tarmolla johti hän kouluaan, vei sitä eteenpäin, teki tunnetuksi sen tarkoituksia, hankki koululleen varoja, oppilaita ja ystäviä. Signe Häggman'in nimi onkin maassamme laajalti tunnettu ja kunnioitettu. Ja monien raajarikkojen siunaukset seuraavat hänen muistoaan. Koulunsa johtajana pysyi

(S. H.) Raajarikkoisten Työkoulun päärakennus. Julkisivu Alppikadulle.

hän uskollisesti kuolemaan asti v. 1911. Hänen jälkeensä tuli koulun johtajaksi neiti *Aina Palmgren*, joka vieläkin on siinä virassa. Raajarikkoisten koulun opettajana oli hän jo vuodesta 1897 alkaen.

Pienenä alkoi tämä koulu 25 vuotta sitten. Ensimäisenä vuotena oli siinä ainoastaan alussa 10 ja lukuvuoden lopussa 14 oppilasta. Vuosi vuodelta on oppilasten luku kasvanut, niin että koulussa on nyt 60 oppilasta.

V. 1892 perustettiin koululle oma *asumalaitos* eli *asuntola*, jossa kaikki koulun oppilaat nyt saavat asunnon, ruuan ja hoidon. Sillä raajarikkojen lasten oli mahdoton asua kaupungilla. He eivät voineet kulkea pitkiä matkoja kortteerista koululle kun he ovat vaivaisia. Kaupunki-kortteereissa asuminen maksoi myös paljon. Raajarikoilla ei ollut varoja siihen. Sentähden täytyi hankkia oma asumalaitos. Vuonna 1897 sai raajarikkoisten koulu ja asumalaitos *oman talon* Helsingin Eläintarhassa lähellä sokeainkoulua, vanhojen kotia, diakonissalaitosta ja parantumattomien sairasten kotia. Kaikki koulurakennukset rakennettiin yksityisten antamilla lahja-rahoilla ja valtion antamilla lainavaroilla. Rakennukset maksoivat yhteensä noin 130,000 mk.

Raajarikkoisten koulu ei ole valtion oma. Valtio on antanut koululle joka vuosi 12,000 mk., korottoman lainan rakennuksia varten y. m. Mutta koulua kannattaa ja ylläpitää yhä eteenkinpäin „raajarikkoisten auttajayhdistys". Monet hyvät ihmiset ovat antaneet yhdistykselle suuria lahjoituksia, kaikkiaan yhteensä 63,412 mk. Ja Helsingin kaupunki on myös paljon auttanut koulua.

Raajarikkojen koululla on myös oma *lastenkoti*. Siinä hoidetaan 22 pientä, 4—10 vuotista, raajarikkoa lasta.

Hellän ja huolellisen hoidon, hyvän kasvatuksen ja opetuksen saavat raajarikkoiset koulussaan. Kouluun tultuaan tutkitaan heidän ruumiinvikansa. Heidän sairaita jäseniään koetetaan parantaa leikkauksien y. m. avulla. Heille annetaan keinotekoisia jäseniä. Jos heiltä esim. puuttuu käsi, niin pannaan teko-käsi sijaan. Ja jos heiltä puuttuu jalat, niin koetetaan panna teko-jalat, että he voisivat itse liikkua ja tehdä työtä. Tähän lehteen painetuista kuvista saavat lukijat nähdä kuinka ihmeellisiä parannuksia raajarikkojen koululla tehdään oppilaille. Lukijat voivat myös nähdä kuinka surullisen vaivaisia monet oppilaat ovat, mutta kuinka he kuitenkin voivat oppia tekemään työtä iloksi itselleen ja hyödyksi toisille ihmisille. Koulussa saavat he oppia monenlaisia käsitöitä. Pojat sorvaavat, veistävät, sitovat kirjoja, tekevät koreja, harjoja, rottinkitöitä, oppivat suutarin ja räätälin ammattia y. m. Tytöt ompelevat, virkkaavat, kutovat y. m. mitä kukin jaksaa ja kykenee kipeillä ja puutteellisilla jäsenillään tekemään. Oppilaille opetetaan myöskin kaikkia kansakouluaineita, niin että he suorittavat kansakoulun oppikurssin. Heidät otetaan kouluun 12—15 vuoden vanhoina. Koulun lopetettuaan voivat oppilaat sitten käsitöillään ansaita leipäänsä ja olla hyödyksi yhteiskunnalle. „Raajarikkoisten auttajayhdistys" koettaa hankkia heille työtä ja muutoinkin auttaa ja hoitaa entisiä oppilaitaan yli koko maamme. Kaikkiaan on koulussa saanut opetusta ja hoitoa näitten 25 vuoden aikana noin 500 raajarikkoa, joista 185 on läpikäynyt koko koulukurssin. Jokainen ymmärtää kuinka suurta siunausta tämä koulu on levittänyt ja yhä levittää raajarikkojen keskuuteen. Ennen kouluun pääsemistä elävät raajarikot usein ilman työtä, ilman hoitoa, hylättyinä, kärsivinä, likaisina, jopa usein syöpäläisten vallassa tupien nurkissa. Mutta koulussa saa heidän ruumiinsa hyvää hoitoa. Heidän kipeitä jäseniään parannetaan ja paikataan. He oppivat lukemaan ja ymmärtämään.

(S. H.) 10 vuotias poika, syntynyt ilman oikeaa kättä. Palmikoi tuolinistuinta suunsa avulla.

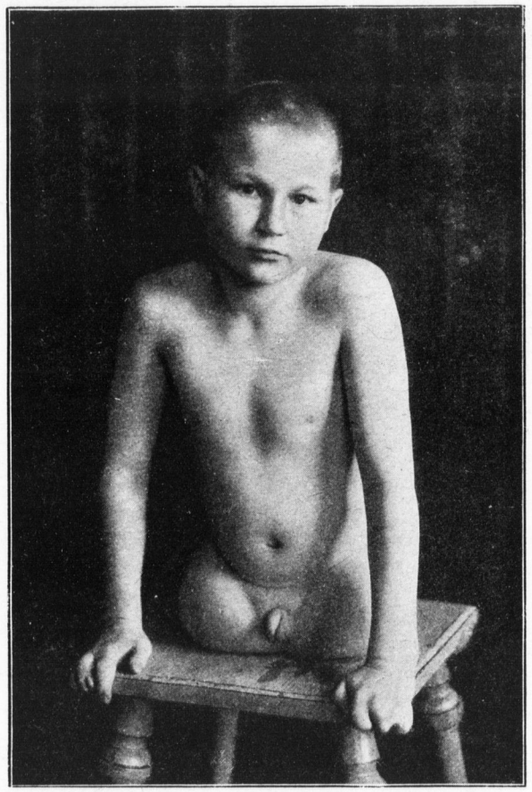

(S. H.) 11 vuotias poika. Syntynyt ilman jalkoja ja usempia sormia.

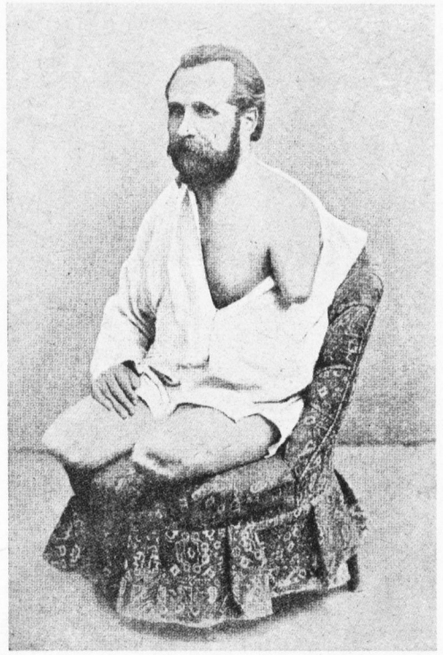

(S. H.) 42 vuotias mies, joka tapaturman kautta menetti molemmat jalkansa ja vasemman kätensä.

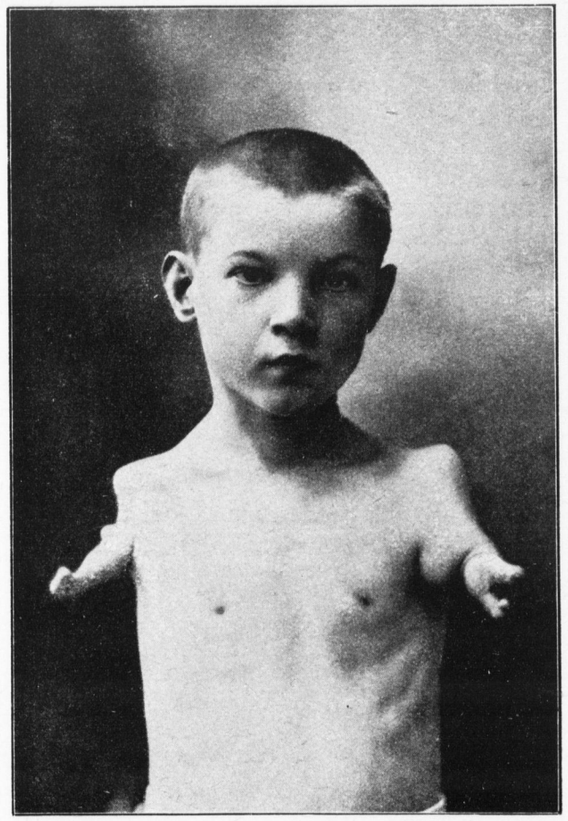

(S. H.) 12 vuotias poika. Syntynyt ilman käsiä.

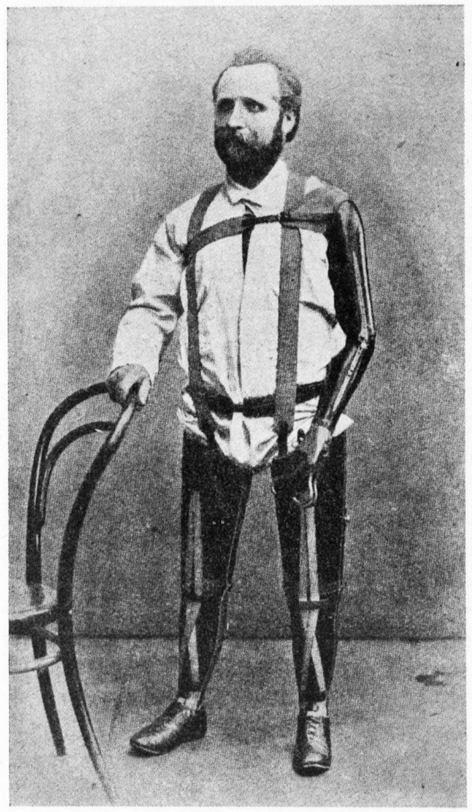

(S. H.) Sama mies kykenee keinotekoisilla jäsenillä tekemään koulussa opetettavia käsitöitä.

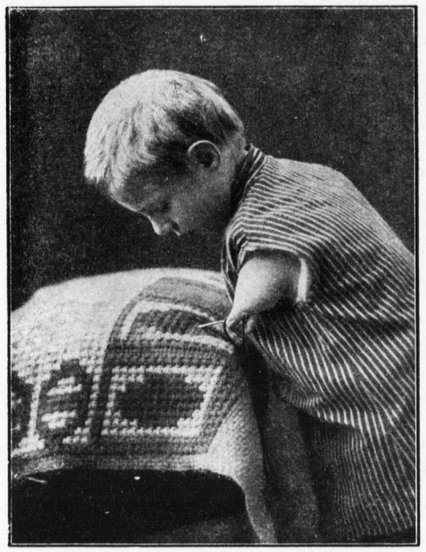

(S. H.) Sama poika neulomassa.

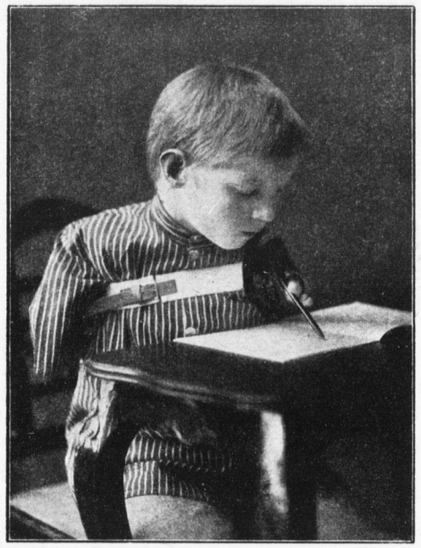

(S. H.) Sama poika kirjoittaa.

(S. H.) Sama poika ruualla.

Ja he oppivat sopivaa työtä tekemään jolla voivat henkeään elättää ja mieltään ihastuttaa. Raajarikkoisten koulu onkin oikein ilon ja päivänpaisteen koti. Siellä tehdään työtä ilolla, siellä lauletaan sydämen pohjasta. Onni ja hyvinvointi säteilee opettajain ja oppilasten katseista.

H. N.

Kodin arvo.

(Hulda ja Hjalmar Westlingin 40-vuotisena hääpäivänä Helsingin km-yhdistyksessä 9/1 1916.)

Jokainen ihminen rakastaa omaa kotiaan. Se on hänelle rakkain paikka maan päällä. Onnellinen on se ihminen, jolla on oma, hyvä koti. Onneton on koditon, raukka.

Sinä muistat oman lapsuutesi kodin. Siinä asuit ja kasvoit sinä lapsena. Siellä oli isä, äiti, veljesi ja sisaresi. He olivat hyviä sinulle. Sinulla oli hauska olla heidän kanssaan.

Isä teki ahkerasti työtä jokapäivä. Hän ansaitsi rahaa. Hän hankki vaimolleen ja lapsilleen ruuan, vaatteet ja kaikki tavarat. Hän neuvoi lapsiaan ja auttoi äitiä. Illalla työstä tultuaan hän lepäsi rauhallisessa kodissaan. Usein otti hän silloin pienet lapsensa syliinsä, leikki heidän kanssaan ja kertoi heille satuja. Isä oli hyvä, rakas, viisas ja voimakas.

Äiti hoiti kotia. Hän laittoi ruokaa, ompeli ja paikkasi vaatteita. Hän piti kodin puhtaana ja hyvässä järjestyksessä. Hänellä oli aina paljon työtä. Lapset liikkuivat aina hänen ympärillään. Äiti hoiti ja kantoi heitä. Hän pani heidät illalla nukkumaan ja siunasi heitä. Hän valvoi monet yöt kun lapset olivat sairaat. Hän opetti lapsia lukemaan ja puhui heille Jumalasta. Hän rankaisi myös lapsiaan kun he olivat tottelemattomat ja pahat. Äiti oli ahkera, nöyrä, lempeä ja rakastavainen.

Sinä olit kuuromykkä lapsi. Sinä et kuullut isän ja äidin puhetta. Mutta he viittasivat sinulle. Sinä ymmärsit heidän viittauksiaan. Sinä näit, että isä ja äiti olivat usein surulliset puhuessaan sinusta. Sinä osasit leikkiä veljiesi ja sisartesi kanssa. Teillä oli hauskaa. Mutta joskus te riitelittekin. Silloin lapset itkivät. Isä ja äiti tulivat rauhoittamaan lapsia. Isä ja äiti opettivat sinuakin, kuuroa lastaan. He panivat kätesi ristiin ja viittasivat ylös taivaaseen päin. Sinä ymmärsit, että siellä on Jumala. Sinä kuulit ukkosen jyrinän. Sinä luulit, että Jumala silloin puhuu. Sinä pelkäsit. Joskus isä ja äiti vei-

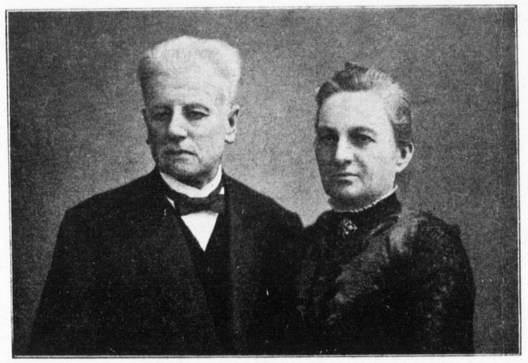

(S. H.) Hjalmar ja Hulda Vestling.

vät sinut kirkkoon. Sinä näit ihmisten vakavina ja hartaina laulavan ja rukoilevan. Sinä huomasit, että pappi puhui Jumalasta. Sinä näit kauniin alttaritaulun, jossa oli ristiinnaulitun Jeesuksen kuva.

Niin, lapsuuden kotisi oli rakas, kaunis ja hyvä. Sinä et voi sitä milloinkaan unhoittaa. Sinulla oli ikävä kun sinut vietiin kouluun ja sinun piti erota kodista, isästä, äidistä, veljistä ja sisarista. Ja nyt kun olet suuri, niin sinä vielä muistat ja kaipaat lapsuuden kotia. Isä ja äiti ovat jo ehkä kuolleet. Sinä ikävöit heitä. Veljet ja sisaret ovat menneet ulos maailmaan. Sinä ikävöit heitäkin. Lapsuuden kotiasi ei enää ole. Se on ehkä myyty vieraille ihmisille. Mutta sinä et voi unohtaa sitä.

Nyt olet sinä jo kauan sitten ollut pois kodista. Asut maailmalla. Sinulla ei ole ehkä omaa kotia. Sinä asut vuokralla vierasten ihmisten luona. Sinä muutat yhdestä kodista toiseen. Olet asunut monenlaisissa paikoissa. Olet joskus joutunut asumaan huonoon kotiin. Se ei ole puhdas. Siellä ei ole hyvä järjestys. Vaimo ja mies riitelevät. Lapset ovat tottelemattomat ja rauhattomat. Mies juo väkijuomia. Usein tuo hän kotiin juomatovereitaan juomaan ja korttia pelaamaan. Joskus he tappelevatkin ja poliisin täytyy tulla kotiin rauhottamaan. Vaimo ja lapset pelkäävät ja kärsivät. Onko sinulla hauska asua sellaisessa kodissa? Ei ole hauska. Älä asu siinä! Muuta pois! Etsi uusi kortteeri, rauhallinen, siivo ja puhdas! Kerran eräs nuori kuuromykkä mies etsi asuntoa itselleen Helsingissä. Tämä kuuromykkä oli äsken lopettanut koulunsa. Koulussa oppi hän tuntemaan Jumalaa. Opettaja oli opettanut häntä rukoilemaan. Hän rukoili viittaamalla joka ilta pienen iltarukouksensa ennenkuin meni nukkumaan. Hän sai asunnon eräässä perheessä, jossa asui monta kuulevaa miestä samassa, ahtaassa huoneessa. Illalla ennen maata menoa nousi kuuromykkä seisomaan ja rukoili iltarukouksensa. Silloin asuintoverit rupesivat nauramaan ja pilkkaamaan rukoilevaa kuuromykkää. He olivat jumalattomat ja pahat huonetoverit. Ja se koti oli huono koti. Kuuromykkä muutti pois sieltä toiseen, rauhalliseen paikkaan.

Olet ehkä päässyt asumaan hyvään kotiin. Se on rauhallinen ja siivo. Siellä on hyvä järjestys. Mies ja vaimo ja lapset ovat puhtaissa vaatteissa ja elävät sovinnossa keskenään. Siinä kodissa ei käy huonoja ihmisiä vieraina. Mies ja vaimo pysyvät kotona. He eivät etsi huvitusta kapakassa, tanssi-iltamissa ja sopimattomissa huveissa. He rakastavat rauhallista kotiansa. Pysy asumassa sellaisessa kodissa! Älä muuta pois siitä vaikka pitäisi maksaa enemmän vuokraakin! Maksa säännöllisesti joka kuukausi vuokrasi! Ole palvelevainen ja ystävällinen isännälle ja emännälle! Älä riko kodin rauhaa ja hyvää järjestystä! Ole kiitollinen kun saat asua hyvien ihmisten luona!

Mutta ehkä sinulla on jo oma koti. Sinä olet mennyt naimisiin ja olet perustanut oman pienen kodin. Sinä asut siinä vaimosi, miehesi ja lastesi kanssa. Kotisi ei ole suuri eikä rikas. Siinä ei ole paljon tavaraa. Mutta kotisi on sinulle rakas. Siinä on sinun hyvä olla. Siinä olet sinä vapaa ja onnellinen.

Koti on Jumalan lahja. Se on pyhä paikka. Sinun pitää hoitaa sitä hyvin.

Jos olet mies, niin pitää sinun suojella ja ylläpitää kotiasi. Sinun pitää tehdä ahkerasti työtä, että saat rahaa kotia varten. Sinun pitää säästää rahat ja viedä ne kotiin, että yhdessä vaimosi kanssa ajattelette mihin rahat pannaan. Niillä maksetaan vuokra ja verot, ostetaan ruokaa, vaatteita, kirjoja y. m. Ja loput rahat pannaan pankkiin vanhuuden päiväin varalle. Älä tuo huonoja tovereita kotiin! Älä suosi huonoja tapoja kodissasi!

Jos olet vaimo on sinulla omat työt ja tehtävät kodissa. Sinä pidät kodin puhtaana ja hyvässä järjestyksessä. Sinulla on paljon hauskaa työtä, niin että koti pysyy kauniina ja rauhallisena. Silloin on siinä hyvä asua. Miehesi, lapsesi ja ystäväsi viihtyvät hyvin kodissa. Älä juokse usein moniin kyliin ja toisiin taloihin. On parempi pysyä kotona, tehdä työtä ja lepohetkinä lukea kirjoja ja sanomalehtiä. Joskus tulee kotiisi vaikeita aikoja. Miehesi tulee kipeäksi, tahi on hän ilman työtä. Lapset sairastuvat. Köyhyys uhkaa. Koeta silloin pysyä rauhallisena ja kärsivällisenä. Älä ole tyytymätön. Älä syytä miestäsi, vaan ole lempeä ja tyyni. Ajattele paljon Jumalaa, niin Hän auttaa sinua vaikeina päivinä. Kuuromykkäin näkyy olevan vaikea pysyä kärsivällisinä kun heidän perhe-elämässään tulee vaikeuksia. Kaikilla ihmisillä on kärsimyksiä ja vaikeuksia. Jokaiseen kotiin tulee joskus sairaus, työttömyys, hätä ja köyhyys. Silloin tarvitaan rauhallista mieltä ja luottamusta Jumalaan. Kärsimättömyys vain pahentaa asiaa. — Niin: „oma koti on kullan kallis“. Jumala siunatkoon jokaisen kuuromykän kodin!

Tänään on meillä eräs harvinainen kuuromykkäin kodin juhlapäivä. 40 vuotta sitten perustettiin eräs koti, joka vielä on pystyssä tänäkin päivänä. Sen kodin juhlapäivää me nyt vietämme.

40 vuotta sitten nuori kuuromykkä *Hjalmar Vestling* ja hänen nuori morsiamensa *Hulda* vihittiin avioliittoon Turussa. Silloin oli Hjalmar nuori ja reipas. Tuoksuava myrtti-seppele kaunisti silloin nuoren morsiamen otsaa. Nyt on Hjalmar ja Hulda W. jo vanhentuneet. Monet vuodet ovat kasvattaneet hopean-harmaita hiuksia heidän tukkaansa. Kunnioitusta herättävinä näemme nämä kaksi valkohapsista toveria liikkuvan Helsingin kuuromykkäin keskuudessa. — 40 vuotta on pitkä aika. Siihen mahtuu monta ilon ja surun päivää. Sellaisia on ollut varmaan Hulda ja Hjalmar Vestling'inkin elämässä. Mutta onnellisina ovat he eläneet omassa, rakkaassa kodissaan Helsingin Lapinlahden sairashuoneella, jossa Hj. Vestling on uskollisesti pysynyt työmestarina läpi koko miehuutensa, 33 vuotta. Siellä ovat he työskennelleet: Hjalmar puuseppänä ja Hulda-rouva kotia hoitaen. Ahkeraa ja säästäväistä elämää ovat he eläneet. Lapset ovat saaneet hyvän kasvatuksen ja sivistyksen ja ovat nyt maailmalla kukin viroissaan. Kauniin esimerkin nuoremmille kuuromykille ovat Hulda ja Hjalmar Vestling näyttäneet kun 40 vuotena säästäväisyydellä, ahkeruudella ja rehellisellä työllä ovat ylläpitäneet nuoruudessa perustamaansa kotia. Tästä kauniista esimerkistä lausuvat Helsingin kuuromykät heille nyt kiitokset. Jumala Teitä siunatkoon! Kauvan vielä eläköot Hulda ja Hjalmar Vestling!

H. N.

Anna Savolainen 50-vuotias.

(S. H.)

Mikkelin kuuromykkäinkoulun opettajatar, rouva *Anna Savolainen* täytti 50 vuotta viime jouluk. 29 päivänä.

Monet sadat kuuromykät ympäri Suomea tuntevat Anna Savolaisen nimen. Sillä hän on varhaisesta nuoruudestaan asti ollut kuuromykkäin opettajana. Hän on opettanut kuuromykkiä Turun, Porvoon ja Mikkelin kuuromykkäin kouluissa jo yli 30 vuotena. Tuon pitkän ajan kuluessa on hän ehtinyt monta hyvää opetusta antaa oppilailleen ja monen, henkisessä pimeydessä kulkevan kuuromykkä-lapsen tien valoa kohti suunnata. Luulemme, että rouva Anna Savolaisen entiset oppilaat ja kuuromykkätuttavat hämmästyvät ja tulevat iloisiksi, kun näkevät lehdessämme opettajattarensa kuvan ja saavat lukea tässä sen suuren uutisen, että hänkin jo on ehtinyt 50 vuoden vanhaksi.

Anna Elisabeth Savolainen syntyi Turussa 29. 12. 1865. Hänen isänsä oli pastori G. F. Stenström ja äitinsä Hilda, o. s. Lundenius. Lapsena kävi Anna Stenström koulua Turun ruotsalaisessa tyttökoulussa, josta sai päästötodistuksen keväällä v. 1882. Jo seuraavana vuonna, 1883, siis 18 vuoden vanhana, rupesi Anna Stenström kuuntelemaan opetusta Turun

kuuromykkäinkoulussa. Sillä hän tahtoi ruveta kuuromykkäin opettajaksi. Minkätähden heräsi hänessä tämä ajatus? Luultavasti sentähden, että hänellä oli kuuromykkä veli, jonka kanssa hän lapsuudesta asti oli ollut yhdessä. Veljensä kautta oppi hän tuntemaan toisiakin kuuromykkiä. Hän ymmärsi heitä, osasi puhua heidän kanssaan ja tiesi millä tavalla kuuromykkämaailmassa eletään ja ajatellaan. Hän oppi tuntemaan, että kuuromykät tarvitsevat *tunnollisia, vakavia, lämminsydämisiä* ja *uhrautuvia* opettajia. — Sellaiseksi tahtoi hän itsekin tulla. Ja sellainen opettaja hänestä tulikin. Varmaan myöskin piispa Alopaeus-vainaan ja toistenkin Turun km-opettajain kaunis esimerkki kehotti Anna Stenströmiä rupeamaan kuuromykkäin opettajan vaikeaan tehtävään. (Kovin mielellämme toivomme, että Anna-rouva hyväntahtoisesti kirjoittaisi tähän lehteen pienen kertomuksen siitä ajasta, jolloin hän alkoi opettajauransa, sekä niistä vaikutteista ja olosuhteista, jotka hänet tälle alalle vetivät. Siinä olisi varmaan paljon mielenkiintoista ja arvokasta, joka olisi unholasta pelastettava!)

Kuunneltuaan opetusta jonkun aikaa pääsi Anna Stenström 19 vuotisena apulaisopettajaksi Turun km-kouluun vuonna 1884 ja oli siinä virassa vuoteen 1887. Sitten matkusti hän Tukholmaan, jossa hän tahtoi oikein perinpohjin ja monipuolisesti tutkia kuuromykkäin opetusta, m. m. puheopetusta Manillan km-koulussa. Manillan seminaarissa suoritti hän km-opettajatartutkinnon v. 5. 6. 1889.

Kotimaahan palattuaan sai hän heti taas opettajapaikan Turun km-koulussa v. 1889—1894. Tuona aikana alkoi hän m. m. ensimäisen *puheluokan* Turun km-koulussa syksyllä v. 1892. Tätä Turun koulun ensimäistä puheluokkaa opetti hän 2 vuotta. Sitten hän meni naimisiin v. 20. 7. 1894 Porvoon km-koulun silloisen johtajan *A. I. Savolaisen* kanssa ja siirtyi Porvooseen, jossa oli taas opettajana v. 1894—1896. Vuonna 1896 syyskuun alussa muutti johtaja Savolainen rouvineen Mikkeliin, jossa he ovat siitä asti olleet, hra Savolainen johtajana ja Anna-rouva opettajattarena ja hoitavat virkojansa kumpikin vielä nytkin. Rouva Savolainen on matkustanut valtion antamilla matkarahoilla Tanskassa, Ruotsissa ja Saksassa vuosina 1899 ja 1900 tutkien kuuromykkäin opetusta noissa maissa. Virkansa ohessa on hän myös kuulunut Mikkelin piirin kuuromykkäin Auttajayhdistyksen johtokuntaan sen perustamisesta saakka. Nykyään opettaa Anna-rouva oppilaita puhumaan suulla.

Monet oppilaat ovat ehtineet saada häneltä opetusta pitkien vuosien kuluessa. Hän rakastaa työtänsä, kouluansa ja oppilaitansa. Kiitollisia ja onnellisia saavat olla ne kuuromykät, jotka ovat olleet hänen oppilaitaan. Sillä heillä on ollut väsymätön, perusteellinen ja hyvä opettaja, joka on kasvattanut oppilaitaan niin, että he hyvin menestyisivät elämässä.

Toivotamme Anna Savolaiselle onnea ja Jumalan siunausta. Toivotamme hänelle voimia rakkaaseen työhönsä ja paljon päivänpaistetta, tyydytystä ja virkistystä omassa rakkaassa kotipiirissään.

Loppiaiskirje Helsingistä.

Hyvä serkku!

Kuten vanhastaan tunnettua, vietti Helsingin K.m. Y. taas t. k. 5 p. tavanmukaista Loppiaisiltamaa. Tähän tilaisuuteen tapaavat monet k.m. eri haaroilta Suomea tulla, joten salimme oli tavallista täydempi niiden monien kuulevien kanssa, jotka k.m. vanhoina ystävinä olivat tulleet näkemään minkämoisen askeleen täkäläiset k.m. sitte viimeisen olivat ottaneet. Pieneksi ei askelta havaittukaan. Ohjelman parantamisesta huolehti viime vuonna perustettu H:gin k. m. näytelmäseura. Ohjelma oli koko hyvä. Tervehdyssanat vaan olivat minusta ijänikuisen vanhoja toistettuja samalla nuotilla. Runottaren maailmoihin koeteltiin meitä myös kohottaa, mutta hän, joka tietää mitä sävelmaailma oikein on ei jaksanut sinne kohottautua viittomakielen avulla. Runot, vaikka aiheeltaan kuinkakin hyvät eivät päässeet oikeuksiinsa heikkojen esitysten takia. Runot vaativat mitä herkintä ja samalla voimakasta tunne elämää. Silloin luulisi rytmien ja tempojen paremmin hahmoittuvan. Ilmeet tulisi olla vivahdusrikkaampia jotta vastaisivat temperamenttia.

Saimme myös seurata „Thalian“ palvelemista Topeliuksen kauniissa „Sotavanhuksen joulu“-näytelmässä. Sen sisältöä en toista, puutun vain näyttelijöihin. Kappaleessa esiintyi 3 henkilöä. Näistä sotavanhus (S. Wuokko) ja nuori sotilaspoika (O. Wetzell) tottuneina näyttämöön hoitivat osansa mainiosti. Oli sitä intoa ja ripeyttä mikä ilmeni jälkimäisessä! Kappaleen naisosaa esitti rva O. Stadius melko hyvin, vaikka hiukan teennäisyyttä siinä ilmeni. Oli liikaa, että yleisöä näännytettiin vielä toisella näytelmällä samassa hengenvedossa. „Saarijärven Paavo“ olisi paremmin luonnistunut yhden henkilön pontevana lausuntona. Pääkaupungin lapsi ei pysty kuvaamaan korven kansan oikein kärsinyttä olemusta. — Sydäntä tutkivana koomikkona koetti Karilas serkkumme panna parastaan ja saikin yleisön mielelle nauravalle. Olisin toivonut sen esityksen tapahtuneen enemmän perusteellisesti.

Miksi terveellistä humoria tarjotaan niin vähän?

Raittiusosasto oli kovin jalomielinen, sillä seuraavana iltana tarjosi se meille aivan ilmaisen nautinnon. „Isä juo“ monihenkilöinen näytelmä oli koko kiintoisa ja Karilas serkkumme raitis aiheinen puhe ansaitsi tunnustuksen. Kuvaelma „Ikäkaudet“ pani ajattelemaan ihmisen elämän juoksua kehdosta hautaan. Viehkeä Tyrolilaistanssi herätti ihastusta. Molemmissa ohjelmissa oli vielä yhtä ja toista muutakin, mutta ne vähäpätöisyyksinä sikseen. Kuuleville ystävillemme tulkittiin kaikki viittaaminen puhekielellä, jotta molemminpuolinen ymmärtämys vallitsi.

Serkkusi Hanni.

Karl Oskar Malm'in muisto.

Ensi helmikuun 12 p:nä on 90 vuotta kulunut K. O. Malm'in syntymästä. Ensi lokakuun 1 p:nä on 70 vuotta kulunut siitä kun K. O. Malm avasi pienen kuuromykkäinkoulunsa Porvoossa. Kymmenen vuoden kuluttua on 100 vuotta kulunut Malm'in syntymästä ja 80 vuotta Porvoon km.-koulun perustamisesta.

Yllämainitut seikat kehottavat meitä, Suomen kuuromykkiä, ajattelemaan millä tavalla voisimme kunnioittaa koulujemme perustajan muistoa. Jo aikaisemmin on eräissä km.-yhdistyksissä pantu alulle rahankeräys yhteisen muistomerkin pystyttämiseksi K. O. Malmille. Mutta kertyneet varat ovat vielä vähäiset ja tarvitsevat lisäystä. Tosin ovat ajat nykyään vaikeat, eikä suuria summia voi saada kokoon, mutta voimme kuitenkin tänä vuonna alkaa vähissä erin koota varoja ja jatkaa varain keräystä 10 vuoden ajan, Malmin 100:teen syntymäpäivään asti. Tunnemmehan nuo kaksi kehottavaa sananlaskua:

„Yksimielisyys on voimaa“ ja
„Pikku puroista vuolas virta kasvaa.“

Ehdotan siis, että kuuromykkäinyhdistyksissä valittaisi pieniä toimikuntia, 3—5 henkeä, joitten tehtävänä olisi kerätä varoja joka vuosi helmik. 12 p., Malm'in syntymäpäivänä sopivilla keinoin, esim. pikku juhlilla, joissa pidettäisi esitelmiä Malm'ista, kuuromykkäin kouluista ja yleensä kuuromykkäin harrastuksista Suomessa ja muissa maissa. Näin kootuilla varoilla muodostettaisi Malm'in 100:na syntymäpäivänä 10 vuoden perästä rahasto hänen muistokseen. Alkakaamme siis tänä vuonna helmikuun 12 p:nä yllämainitut toimenpiteet. Toivottavaa olisi, että saisimme kuuromykkäin opettajia ja ystäviä myös asiasta innostumaan.

Helsingissä tammikuulla 1916.

John Sundberg.

☛ **Tilanahtauden takia on muutamia kirjoituksia täytynyt jättää seuraavaan numeroon.**

Tietoja kotimaasta.

»**Kuuromykkäin Joulu**»-lehteä myytiin taas tänäkin jouluna liki 5,000 kappaletta ja saatiin siitä muutamia satoja markkoja voittoa, joka annetaan kuuromykkänaisten vanhainkodille Åvikissa. Emme voi vielä julkaista ketkä asiamiehet myivät lehteä enimmän kun kaikki eivät ole vielä lähettäneet maksua myymistään lehdistä. Kehotamme niitä asiamiehiä, joilta emme ole vielä maksua saaneet mitä pikemmin tekemään tilinsä. Sitten julkaisemme, ketkä saavat palkinnon.

Riihimäen kuuromykkäin harrastusten auttamiseksi lahjoitti Suomen Kuuromykkäin Liiton keskushallinto 50 mk.

Kilpakirjoitus. Tulokset kirjoituskilpailusta julaistaan vasta helmikuun lehdessä.

(S. H.)

75 vuotta täyttää tammik. 21 p:ä ent. kuuromykkäinkoulun opettajatar neiti *Lovisa Sahlberg* Turussa Kuuromykkäinopettajaksi antautui hän jo vuonna 1869 ja opetti Turun km. koulun suomenkielisellä osastolla aina vuoteen 1898 asti, jolloin koulu muuttui puhekouluksi. Sen jälkeen on hän yhä asunut Turussa ja seuraa lämpöisellä harrastuksella kuuromykkäin rientoja ja ottaa osaakin niihin Turussa. Neiti Sahlberg'in elämäkerta löytyy painettuna „Kuuromykkäin Lehden" N:o 1—2 vuonna 1911, jolloin hän täytti 70 vuotta. Toivotamme 75 vuotiaalle onnea ja Jumalan siunaamaa elämän iltaa!

Perhejuhlia. Hopeahäitään viettivät Jyväskylässä joulukuussa pastori *E. I. K. Luoma* ja puolisonsa *Helena*, o. s. *Ingelius*. Silloin oli 25 vuotta kulunut heidän hääpäivästään.

40 vuotis-hääpäiväänsä viettivät Helsingissä tammikuun 9 p:nä kuuromykät herra ja rouva *Hjalmar* ja *Hulda Westling*. He olivat kutsuneet kaikki Helsingin kuuromykät kuuromykkäinyhdistyksen huoneustoon, joka oli kukilla ja kynttilöillä koristeltu. Juhlassa piti pastori H. Nyberg aluksi puheen. Herra Sundberg puhui myös ja antoi muistoksi Helsingin kuuromykiltä tusinan hedelmäveitsiä. Kaikille tarjottiin kahvia ja ilta kului hauskasti. Juhlaan saapui tervehdyskirjeitä m. m. pastorin rouva Amalia Grönberg'iltä Nurmeksesta, joka oli ollut itse läsnä 40 vuotta sitten kun piispa Alopæus vihki Hulda ja Hjalmar Westling'in Turussa. Juhlapäivänsä johdosta lähettivät hra ja rouva Westling myös pienen rahasumman Åvik'in koulukodille kahvikestin toimeenpenemista varten kodin nuorille ja vanhoille asukkaille.

Joulujuhlaa viettivät Riihimäen ympäristön kuuromykät, noin 30 kpl., Riihimäen kansakoululla Uudenvuoden päivänä. Kokous alettiin kl. 12 päivällä, jolloin ensin keskusteltiin Riihimäen ympäristön kuuromykkäinyhdistyksen käytännöllisiä asioita. Esitelmän kirjailija *Aleksis Kiven* elämästä piti past. H. Nyberg, joka oli saapunut juhlaan Helsingistä. Joulujuhla alkoi kl. $^1/_2$4 i. p. Puheita pitivät hra Lauri Vainola, past. Nyberg y. m. Läsnäolijoille tarjoiltiin kahvia ja omenoita. Vieläpä valokuvattiin koko joukko sytytetyn joulukuusen juurella.

Jouluavustusta varattomille, vanhoille, piispa Alopæus-vainaan entisille kuuromykkä-oppilaille Turun km.-koulusta jaettiin itäisen piirin km.-matkapapin välityksellä yhteensä 110 mk. Nämät varat ovat otetut piispa Alopæus-vainaan lahjoittamasta rahastosta Turun koululle. Monelle köyhälle kuuromykälle on tämä tuottanut iloisen ja hyvän joulumielen. Siunattu olkoon jalomielisen hyväntekijän, piispa Alopæus'en muisto!

Kotkasta. Kotkan km.-yhdistys toimeenpani iltaman tammikuun 2 päivänä Salem-merimieskirkossa. Iltamaan oli saapunut noin yli 30 kuuromykkää ja joukko kuulevaa yleisöä. Iltama alkoi rukouksella, jonka piti Salem-kirkon saarnaaja, past. V. Aulanko. Tervehdyspuheen piti kirjansitoja Vilho Salovaara. Esitelmän kuulevalle yleisölle piti past. H. Nyberg Helsingistä aineesta: Suomen kuuromykät, heidän koulunsa ja heidän harrastuksensa. Ohjelmassa oli vielä kertomus ja lausuntoa, jota esitti Väinö Sihvola Inkeroisista sekä hartauspuhe, jonka piti past. Aulanko. Taikalyhdyllä näyteltiin yleisölle runsaasti kuvia Suomen kuuromykkä-maailmasta, sekä suomalaisia maisemakuvia. Iltama päättyi rukouksella. Tulot iltamasta tulivat Kotkan km.-yhdistyksen hyväksi. — Ilahuttavana seikkana voimme mainita, että past. V. Aulanko on ruvennut työskentelemään kuuromykkäin hyväksi Kotkassa ja kutsuu heidät kokouksiin luoksensa kerran kuussa. Tästä olemme kiitollisia hänelle.

Tietoja Ylistarosta. Pientä joulujuhlaa vietettiin Uuden vuoden päivänä Ylistaron Kylänpäässä Sofia Saaren luona, joka on kuuro. Sinne tehtiin huvimatka hevosilla, toiset tulivat jalkaisin. Paljon ei kokoukseen saapunut, kun kaikki eivät saaneet varmaa tietoa. Meitä oli 10 km. Juotiin ja syötiin leipineen Sofia Saaren keittämää, höyryävää, hyvänmakuista kahvia. Oli erittäin hauskaa. Pidettiin keskusteluja ja puheita. Minä allekirjoittanut viittaamalla puhuin erään opettavaisen kertomuksen köyhästä naisesta.

Viime aikana oli täällä vähän km. Useimmat oli silloin vielä kulussa ja toiset vielä koulunkäymättömiä. Nvt on jo päässyt melkein kaikki pois kouluista. Näyttää siltä, että km. luku alkaa lisääntyä. Niinpä viime syksynä, kun pastori Nyman piti Jumalanpalveluksen kokoontui 21, ja 3 jäi pois.

Meillä ei ole vielä yhdistystä, vaan pidämme huviksemme pieniä kokouksia harvoin. On toivomus, että jos vastedes saadaan yhdistys, mutta on siinä paljon työtä ja vaikeutta. En voi sanoa kuka ja kuinka sen voi perustaa maaseudulla.

Sydämelliset terveiset entisille opettajilleni ja tovereilleni. *K. A. Somppi.*

Kihloissa:

Maria Kiviniemi
Kustaa Somppi.

Waasa. 19$^{16}/_{11}$15. Lapua.

Helsinki 1916. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.